

## REQUEST 8



**THE WORLD BANK**  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

### COMPLAINT (REQUEST FOR INSPECTION) FORM

#### To:

The Executive Secretary, The Inspection Panel, The World Bank, MSN: MC 10-1007  
1818 H St., NW, Washington, DC 20433, USA. Fax: +1(202)-522-0916. Email: [ipanel@worldbank.org](mailto:ipanel@worldbank.org)

#### Section 1: Complaint

1. What harm do you believe the World Bank-financed project caused or is likely to cause to you or your community? Please describe in as much detail as possible.

The Odra-Vistula Flood Management Project (OVFMP) in Poland affects the River Odra with many **protected areas** (EU Natura 2000, National Parks, etc.) and incredible almost 'amazonian' biodiversity in the river and its valley:

~ [Wstępna ocena ryzyka oddziaływania Projektu Banku Światowego P147460 „Ochronaprzeciwpowodziowa w dorzeczu Odry i Wisły” na przyrodnicze obszary chronione](#)

~ Example of an abundant population of protected species *Trapa natans* rediscovered in the branches of the River Odra:

[http://www.kp.org.pl/images/pp/artyku%C5%82y\\_od\\_2019/XXX\\_1/PP\\_nr\\_1\\_2019\\_NOTATKA\\_%C5%81awicki.pdf](http://www.kp.org.pl/images/pp/artyku%C5%82y_od_2019/XXX_1/PP_nr_1_2019_NOTATKA_%C5%81awicki.pdf)

[https://wszczecinie.pl/aktualnosci.przyrodnicza\\_sensacja\\_pod\\_szczecinem\\_tej\\_rosliny\\_nie\\_widziano\\_od\\_blisko\\_1\\_00\\_lat\\_id-32447.html](https://wszczecinie.pl/aktualnosci.przyrodnicza_sensacja_pod_szczecinem_tej_rosliny_nie_widziano_od_blisko_1_00_lat_id-32447.html)

We observe planned implementation of the project in the River Oder area with deep concerns, because the project components infringe on **EU environmental law** (specifically Natura 2000 directives and the Water Framework Directive), actually rises flood risks (!) and affect transboundary region.

**Evidence:** Scientific reports by German and Polish umbrella organisations (DNR & KRR)

<http://www.ratujmyrzeki.pl/185-przyjazna-ludziom-i-przyrodzie-ochrona-przeciwpowodziowa-obszaru-zlewni-rzeki-odry-ze-szczegolnym-uwzglednieniem-regionu-doliny-dolnej-odry> and its update

[https://www.dnr.de/fileadmin/Positionen/2018\\_06\\_20\\_Odra\\_Report\\_Gerstgraser\\_PL\\_errata.pdf](https://www.dnr.de/fileadmin/Positionen/2018_06_20_Odra_Report_Gerstgraser_PL_errata.pdf)

The planned river regulation investments are excessive – in our opinion under the pretext of flood protection and maintenance of the icebreaking route, investments are planned for the waterway.

Examples:

~ the investment in the construction of a new and demolition of the old railway bridge in Podjuchy, slightly related to the needs of icebreaking, and obviously to a shipping destination

~ another example are dredging works, more important for the shipping route than for flood protection, e.g. Klucz-Ustowo

Part of the OVMP project – component 1.A.3 was successfully agreed to withdrawal due to analytical work which the result was consistent with mentioned reports conclusions. Also 'Recommendations on how to improve flood protection for Szczecin and surrounding cities, villages and counties' were provided [attachmment 1]. Yet we are deeply concerned with attempts to restore this task to the OVFMP - the comments of representatives of the Polish authorities about the possibility of returning to the investment concept at Międzyodrze financed under the WB loan as the pretext of "flood protection" [attachmment 2].

In the Kłodzko Valley and some locations in the Upper Vistula people must be **involuntary resettled and social protests appeared:**

[https://secure.avaaz.org/pl/community\\_petitions/Bank\\_STOP\\_finansowania\\_planow\\_zwiekszenia\\_suchej\\_retencji\\_na\\_Ziemie\\_Klodzkiej\\_3](https://secure.avaaz.org/pl/community_petitions/Bank_STOP_finansowania_planow_zwiekszenia_suchej_retencji_na_Ziemie_Klodzkiej_3) (petition by Sojusz Ziemi Kłodzkiej - one of social movements there).

There is a basic doubt about the practical implementation that undermines the whole concept of project activity here:

~ the OVFMP project exacerbated social conflict on a large scale, because especially the construction of dry reservoirs would significantly interfere with the local landscape and cultural values and integrity of some towns in the Kłodzko region

~ while designing the four reservoirs currently under construction and issuing the necessary environmental permits for their implementation, it seems that significant abuses of Polish and European environmental law arised, consisting in the fact that the reservoirs and their elements have been "rescaled" - impacting the environment more than would be necessary to achieve the assumed goals (e.g. mineral extraction, over-regulation of rivers)

~ there are suspicions that under the pretext of constructing dry reservoirs, the implementation of wet reservoirs is planned - much less effective for flood purposes, but implementing other political wishes, e.g. on a local level (water recreation).

~ again - planned interference in the river beds are significantly scaled up/re-scaled and dangerous to the environment. In particular, they do not take into account the need to achieve a dynamic balance of river sediment

~ on the other hand, the rational alternative, consisting in expanding the potential floodplain in order to stop the energy of rivers, has never been seriously examined

~ there is a danger that the pressure of the society against the dry reservoirs will be turned over to even greater interference in the river beds

Significant element, the **public participation** of Polish citizens lives not up to European standards (e.g. by providing enough information from the start in non-technical language in reasonable time, wide and transparent information). Also lack of wide variety **stakeholders participation** and experts in flood management in developing this project has unfortunately pictured our real and main concern as waterway project rather than an actual flood management scheme.

**Project qualification:** The quality of the Environmental Assessment is low and disregards the impact on protected areas in the Odra valley. As such, the safeguards outlined by the Bank have not been fulfilled. The OVFMP involves relocation therefore must be categorized as **EA category "A"** and not "B" (compare close related Odra River Basin Flood Protection, Project ID: P086768, which also has EA category "A").

2. What is the name of the World Bank project? (If known)

Odra-Vistula Flood Management Project (OVFMP): ID P147460

3. Where is the World Bank project located? (Please include country name)

Poland

4. Do you live in the project area?

Yes, we live in the area of project.

5. Have you previously reported your concerns to World Bank management? If yes, please provide the details about those communications and explain why you are not satisfied with the Bank's action in response.

Polish nature conservation and environmental NGOs sent several letters to The World Bank, e.g. to the president Mr. Kim (10.08.2016) and to the Country Manager for Poland and the Baltic States Mr. Carlos Piñerúa (24.05.2018), as particular organisations and as Save The Rivers Coalition (KRR) which gathers nearly 80 diverse members at the moment, as Polish umbrella organisation ([www.ratujmyrzeki.pl/english](http://www.ratujmyrzeki.pl/english)). The NGO representatives also had a meeting with the Warsaw Office of The World Bank (2016) and got in personal contact with The World Bank mission teams in 2018 and 2019. The NGOs participated in the Environmental Impact Assessments and sent a complaint to the European Commission.

6. If known, please list the World Bank's operational procedures you believe have not been followed.

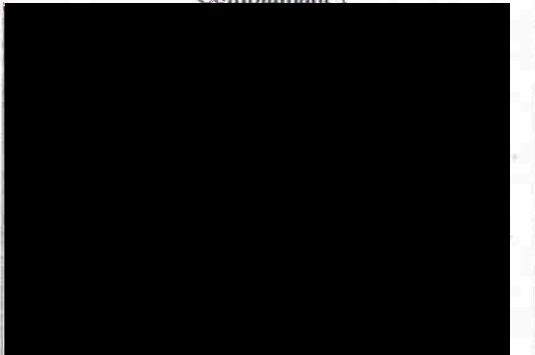
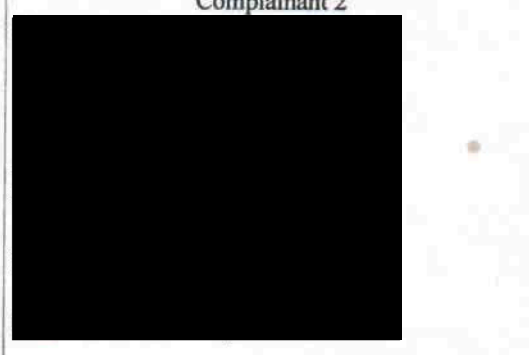
Environmental Assessment OP/BP 4.01, Natural Habitats OP/BP 4.04, Projects on International Waterways OP/BP 7.50, Involuntary Resettlement OP/BP 4.12, Safety of Dams OP/BP 4.37.

7. Do you expect any form of retaliation or threats for filing this complaint to the Inspection Panel?

No, we do not expect any form of retaliation or threats.

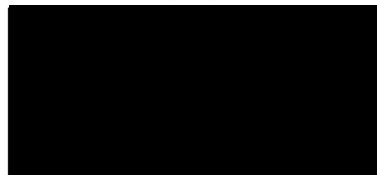
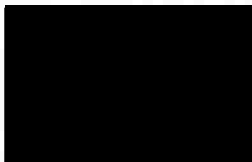
**Section 2: Contact Information**

8. Are you complainants or a representative of complainants?  
Complainants:  Representing a complainant or community:
9. Would you like your name and contact details to be kept confidential? *(The Inspection Panel will not disclose your identities to anyone without your prior consent.)* Yes  No
10. Complainants' Names (Minimum two names and signatures are required):

Complainant 1	Complainant 2
	

11. We, the undersigned, request the Inspection Panel to investigate the issues described above.

Signatures *(More signatures can be sent as an attachment document)*:



**NOTES:**

- Please attach supporting documents, if available:
  1. Recommendations on how to improve flood protection for Szczecin and surrounding cities, villages and counties  
- Zalecenia dot. możliwości poprawy ochrony przeciwpowodziowej dla Szczecina oraz okolicznych miast, wsi i powiatów.
  2. article from local newspaper related to Międzydorze (component I.A.3.)



## **TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ RZEK INY I GOWIENICY**

Adres siedziby: woj. Zachodniopomorskie, 72-112 Stepnica, ul. Chrobrego 17  
Krajowy Rejestr Sądowy 0000300296, REGON 320521731, NIP 8561806242  
Nr konta : Bank PEKAO SA O. w Goleniowie 33 1240 3839 1111 0010 2023 6392  
Kontakt: Przewodniczący Artur Furdyna, tel. 531402868

TPRiG/AF/56/2019

### **Zalecenia dot. możliwości poprawy ochrony przeciwpowodziowej dla Szczecina oraz okolicznych miast, wsi i powiatów**

30.06.2019

**Autorzy:** Jonathan Rauhut, Artur Furdyna

**Konsultacja:** Iwona Krępic, Ewa Leś

**Redakcja i tłumaczenie:** Ewa Leś

**Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy**  
[www.tpriig.pl](http://www.tpriig.pl)

**Kontakt:**

Artur Furdyna, [arturfurdyna@op.pl](mailto:arturfurdyna@op.pl)

Ewa Leś, [evvales@gmail.com](mailto:evvales@gmail.com)

## Spis Treści

1. Odsunięcie wałów na wschód od miejscowości Święta: możliwa poprawa ochrony przed powodzią spowodowanymi nałożeniem się fal powodziowych z góry dorzecza z cofką z Morza Bałtyckiego.....	2
2. Odsunięcie wałów na wschód od miejscowości Święta: możliwa poprawa ochrony przed powodzią spowodowanymi przez zjawiska lodowe w okresie zimowym.....	6
3. Odsunięcie wałów na wschód od miejscowości Święta: ochrona przeciwpowodziowa dla Szczecina - podsumowanie i zalecenia.....	8
4. Odsunięcie na wschód od Świętej: infrastruktura i wykorzystanie gruntów.....	9
4.1. Nowe, wyższe wały	
4.2. Usunięcie starych, niskich obwałowań na terenach rolniczych	
4.3. Droga łącząca Świętą z Modrzewiem	
5. Odsunięcie wałów na wschód od Świętej: korzyści dla łagodzenia zmian klimatu, jakości plaż i różnorodności biologicznej.....	11
6. Zalecenia dotyczące obszaru Międzyodrza.....	12
7. Rozwój regionalny Szczecina i jego dużych mokradel: Z Międzyodrza przez Świętą do Wolińskiego Parku Narodowego - Camargue Północy!.....	13

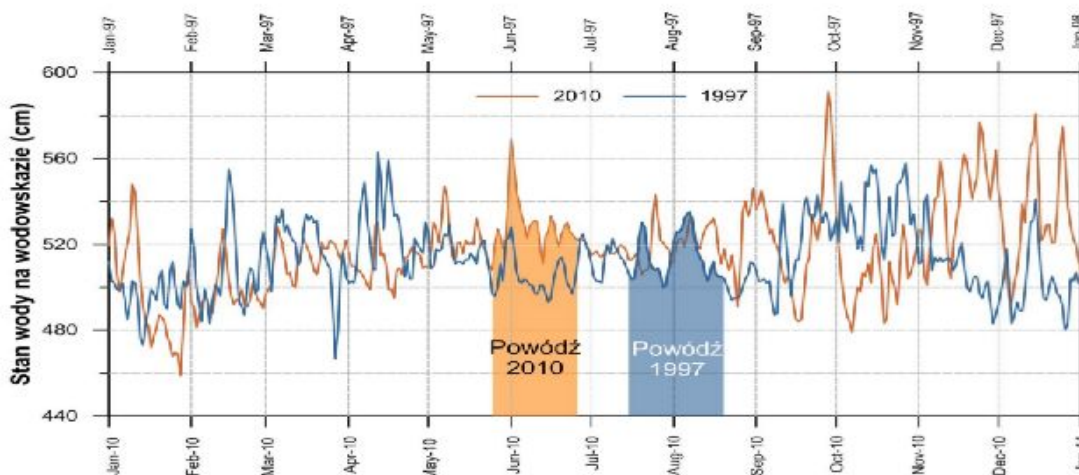
## 1. Odsunięcie wałów na wschód od Świątej: możliwa poprawa ochrony przed powodzią spowodowaną falą powodziową z Morza Bałtyckiego

*"Po drugie, w ramach strategii ochrony okolic Szczecina, narażonych na kumulację wezbrania sztormowego Bałtyku i fali powodziowej Odry, rozległe obszary podmokłe Międzyodrza, w górę rzeki od miasta i portu, zostaną odbudowane, aby ułatwić drenaż Odry (który pomoże złagodzić zimowe powodzie) i pomieścić duże ilości wody (co pomoże w letnich i zimowych warunkach powodziowych, gdy północne wiatry wytwarzają bardzo wysokie pływy, które mogą trwać 24 godziny)."*

[The World Bank's PAD1203: 38<sup>1</sup>](#)

W świetle [raportów<sup>2</sup>](#), wiadomym jest zarówno SWECO/Wodom Polskim, jak i polskim oraz niemieckim organizacjom parasolowym ([DNR](#) i [KRR](#) - [raporty<sup>3</sup>](#) i [aktualizacja<sup>4</sup>](#)), że Międzyodrze nie jest w stanie rozwiązać zadania polegającego na obniżeniu poziomu wody w czasie gdy fala powodziowa z górnego biegu rzeki zbiega się z wezbraniem sztormowym od Morza Bałtyckiego. Obszar ten nie ma potencjału dla zwiększenia funkcji ochrony przeciwpowodziowej, który by można wykorzystać.

**Zagrożenie kumulacji fali powodziowej z efektem cofki sztormowej jest realne** - porównanie fali powodziowej z lat 1997 i 2010 na Zalewie Szczecińskim:



Ilustracja 10: Hydrogramy roczne lat 1997 i 2010 w przekroju wodowskazowym Ueckermünde (Stettiner Haff). Kolorem zaznaczono okres wezbrania powodziowego dla poszczególnego roku (źródło danych: /10/)

Schnauder & Domagalski 2018: 16, Fig. 10.

URL: [http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht\\_gIR\\_180606\\_PLx.pdf](http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht_gIR_180606_PLx.pdf)

1

[http://documents.worldbank.org/curated/en/320251467986305800/pdf/PAD1203-PAD-P147460-R2015-0142-1-Box3914\\_98B-OUO-9.pdf](http://documents.worldbank.org/curated/en/320251467986305800/pdf/PAD1203-PAD-P147460-R2015-0142-1-Box3914_98B-OUO-9.pdf)

2 [http://odrapcu.pl/doc/raporty\\_koncowe/en/recapitulation\\_fr\\_contract5.3\\_task1A.3.pdf](http://odrapcu.pl/doc/raporty_koncowe/en/recapitulation_fr_contract5.3_task1A.3.pdf)

3

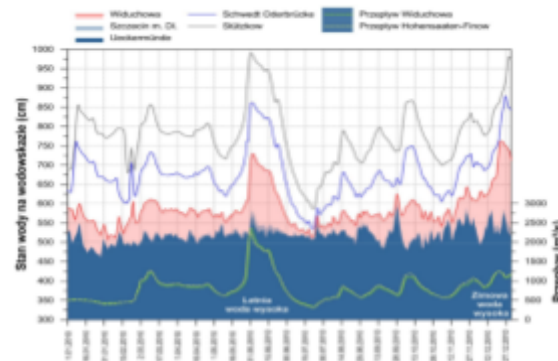
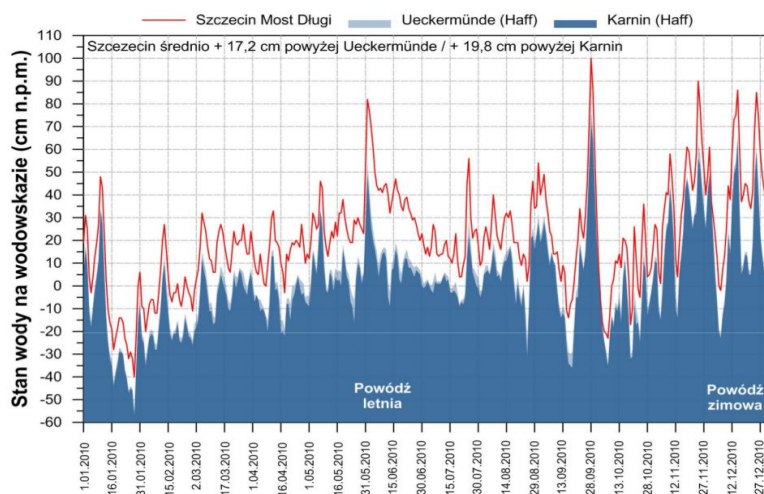
[www.ratujmyrzeki.pl/185-przyjazna-ludziom-i-przyrodzie-ochrona-przeciwpowodziowa-obszaru-zlewni-rzeki-odry-ze-szczegolnym-uwzglednieniem-regionu-doliny-dolnej-odry](http://www.ratujmyrzeki.pl/185-przyjazna-ludziom-i-przyrodzie-ochrona-przeciwpowodziowa-obszaru-zlewni-rzeki-odry-ze-szczegolnym-uwzglednieniem-regionu-doliny-dolnej-odry)

4 [https://www.dnr.de/fileadmin/Positionen/2018\\_06\\_20\\_Odra\\_Report\\_Gerstgraser\\_PL\\_errata.pdf](https://www.dnr.de/fileadmin/Positionen/2018_06_20_Odra_Report_Gerstgraser_PL_errata.pdf)

„Stan wody w Szczecinie (Odra Zachodnia) leży średnio o ok. 17 cm wyżej niż stan Zalewu Szczecińskiego (Ueckermünde). Maksymalne różnice stanów mogą jednak dochodzić nawet do 39 cm, jak to miało miejsce podczas powodzi w czerwcu 2010 roku (Ilustracja 58).“

[Schnauder & Domagalski 2018: 75.,

URL: [http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht\\_gIR\\_180606\\_PLx.pdf](http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht_gIR_180606_PLx.pdf)



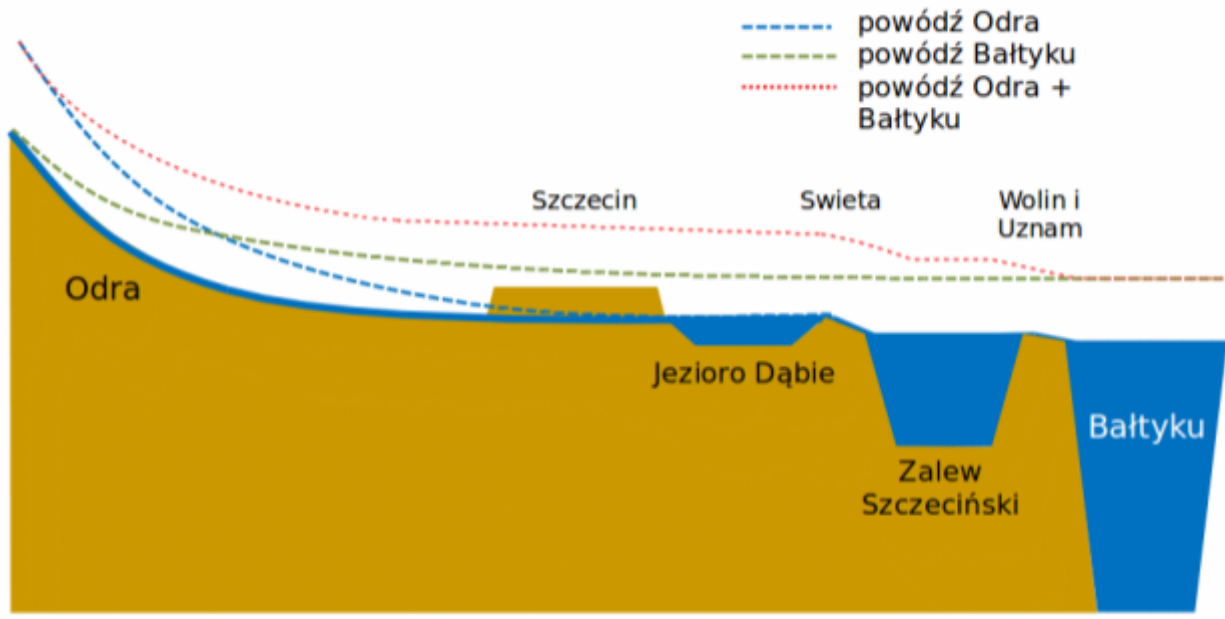
Ilustracja 11: Stany i przypływ w roku 2010 mierzone na wodowskazach dolnej Odry i Ueckermünde / Zalew Szczeciński (drobno danej: /10/ /11/)

Ilustracja 58: Stany wody w 2010 roku na Zalewie Szczecińskim i na Odrze Zachodniej w Szczecinie

Schnauder & Domagalski 2018: 17, Fig. 11; 75, Fig. 58.

URL: [http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht\\_gIR\\_180606\\_PLx.pdf](http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht_gIR_180606_PLx.pdf)

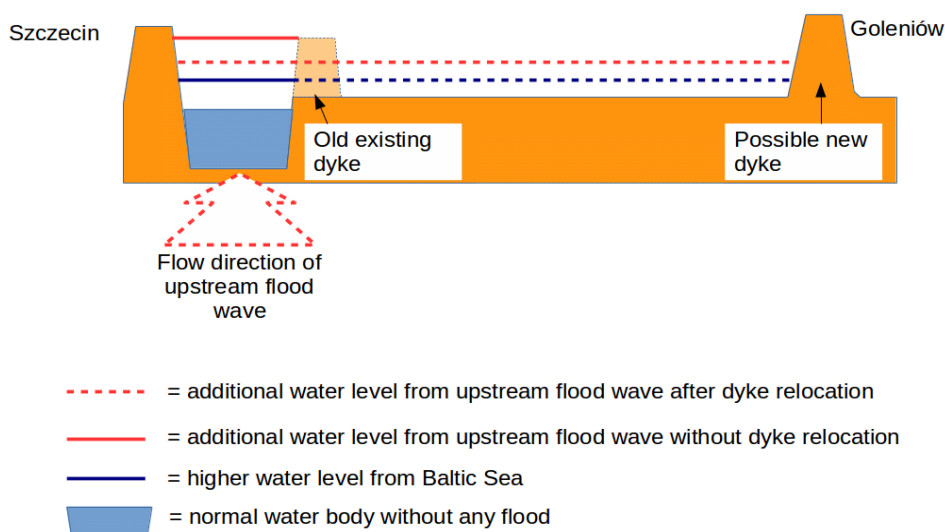
Większa różnica między poziomem wody w Szczecinie a poziomem wody w Zalewie Szczecińskim podczas fali powodziowej 2010 została przedstawiona poniżej (modyfikacja własna obrazu z raportów DNR i KRR):



Own modification of Fig. 1 of the summary of the alternative flood protection reports, KRR & DNR 2018: 4.



Powstaje pytanie - czy odsunięcie wałów w wystarczającym stopniu poszerza przekrój Odry podczas wysokiego poziomu wody, aby obniżyć poziom wody w górnej fali powodziowej? (Rys. własny)



### Potencjalny obszar odsunięcia wałów na wschód od wsi Święta:

Proponujemy wały na granicy wschodniej, obwałowanie miejscowości w części zachodniej - jak to już jest prowadzone w ramach [subkomponentu POPDOW 1A.1](#)<sup>5</sup> w Chlewicach.

Podobne działania odsuwania wałów spotyka się także w miejscowości Kamp po niemieckiej stronie Zalewu Szczecińskiego.



Schnauder & Domagalski 2018: 76, Fig. 59. Available under:  
[http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht\\_gIR\\_180606\\_PLx.pdf](http://www.ratujmyrzeki.pl/dokumenty/Bericht_gIR_180606_PLx.pdf)

5

Kolejne postawione pytanie - czy obszar na wschód od wsi Święta (mapa lokalizacyjna. poniżej) może zastąpić Międzyodrze w zakładanej funkcji przeciwpowodziowej jako podkomponent projektu OPDOW?



Nie mamy tu jednoznacznej odpowiedzi. Pewne aspekty tej lokalizacji wyglądają obiecująco dla zadania poprawy ochrony przeciwpowodziowej, które miało spełnić Międzyodrze w ramach POPDOW. W związku z czym **rekomendujemy wykonanie stosownej analizy.**

## 2. Odsunięcie wałów na wschód od Świętej: możliwa poprawa ochrony przed powodzią lodowymi w okresie zimowym; zwłaszcza gdy wlewy z Morza Bałtyckiego zmniejszają odpływ wody i pokrywy lodowej z górnego biegu rzeki Odry do Zalewu Szczecińskiego

Dodatkowe korzyści dla ochrony w razie powodzi lodowej:



Kolerski 2018: 468, Fig. 1. In: Proceedings of the 24 th IAHR International Symposium on Ice, 466-473. Available under: [https://www.dvfu.ru/upload/medialibrary/a92/PROCEEDINGS\\_of\\_the\\_24th\\_IAHR\\_INTERNATIONAL\\_SYMPOSIUM\\_on\\_ICE.pdf](https://www.dvfu.ru/upload/medialibrary/a92/PROCEEDINGS_of_the_24th_IAHR_INTERNATIONAL_SYMPOSIUM_on_ICE.pdf)

Obszar na wschód od Świętej to północny skraj jeziora Dąbie. Podczas cofki sztormowej z Bałtyku obszar na wschód od Świętej mógłby więc:

- ~ zwiększyć przekrój poprzeczny dla większego zrzutu wody z Odry (z góry),
- ~ zwiększyć obszar depozycji kry z Odry i Jeziora Dąbie

Łącznie daje to możliwą redukcję zagrożenia zatorów lodowych i powodzi z nimi związanych dla Szczecina.

Realne zagrożenie wystąpienia powodzi lodowych w Szczecinie pojawia się, gdy północne wiatry wciskają większe ilości wód z Morza Bałtyckiego do Zalewu Szczecińskiego i dolnej Odry w Szczecinie. Wtedy potencjalny zator lodowy w Szczecinie może stać się niebezpieczny - zrzuty wody z rzeki są wówczas zmniejszone we wszystkich ramionach delty Odry wokół potencjalnego zatoru lodowego i niebezpieczeństwo zatoru lodowego również w kanałach obejścia głównego nurtu Odry może wzrosnąć.

Pojawia się pytanie, czy pogłębienie odpływu Jeziora Dąbie będzie miało jakikolwiek pozytywny wpływ na rozładowanie zatorów kry i zrzut wód lodowych dla ochrony przeciwpowodziowej?

Zrzuty wody z Jeziora Dąbie do Odry na północ od Szczecina - pomimo pogłębiania - zostaną zredukowane przez wyższy poziom wody z Morza Bałtyckiego. Mogłoby to mieć niekorzystny wpływ na piętrzenie gromadzonej kry na Odrze na północ od Szczecina, od Jeziora Dąbie, pomiędzy Świętą i Policami, Odra/Domiaża jest wąskim gardłem bez żadnego alternatywnego obejścia zatoru. Wzrost ilości kry pochodzącej z Jeziora Dąbie w kierunku Odry na północ od Szczecina ograniczyłby spływ kry Odrą Zachodnią ze Szczecina, zwiększając niebezpieczeństwo zatorów i związanych z tym powodzi lodowych w samym środku Szczecina (!).

Dlatego dla celu poprawy ochrony przeciwpowodziowej Szczecina pojawia się pytanie:

- a) w jaki sposób można poprawić odprowadzanie wody z Jeziora Dąbie do Zalewu Szczecińskiego, zwłaszcza podczas wyższych poziomów wody z Morza Bałtyckiego?
- b) jednocześnie poprawiając zatrzymanie kry poza rzeką?

Wydaje się, że w tym celu wielkoskalowe przeniesienie obwałowań na wschód od Świętej, na wielkich naturalnych mokradłach na północ od Jeziora Dąbie, między nim a Zalewem Szczecińskim, spełniłoby oba te zadania a) i b), podczas wyższych poziomów wody spowodowanych zatorami:

- a) część zrzutu wezbranej wody będzie płynęła poza Odrą, przez tereny podmokłe na wschód od Świętej do Zalewu Szczecińskiego .
- b) w tym samym czasie istniejący porost mokradel zatrzyma część niesionej kry poza Odrą, ograniczając znacznie możliwość zatoru.

### 3. Odsunięcie obwałowań na wschód od Świętej: Ochrona przeciwpowodziowa dla Szczecina - podsumowanie i zalecenia

Wracając do pytania : Czy obszar na wschód od Świętej może rozwiązać problemy zaplanowane jako cele do spełnienia przez Międzyodrze w ramach komponentu POPDOW?

Jak stwierdzono powyżej, nie mamy jasnej odpowiedzi, ale niektóre szczegóły wyglądają obiecująco.

**Dlatego zalecamy modelowanie poszerzenia przekroju poprzecznego w Świętej:**

~ pod kątem wpływu na letnie fale powodziowe z górnego biegu, zwłaszcza na ich poziomach wody pomiędzy Świętą a Szczecinem, przy jednoczesnym występowaniu cofek sztormowych z Bałtyku,

~ pod kątem wpływu na odprowadzanie wody, a zwłaszcza na retencję kry lodowej w okresie zimowym na krę sphywającą z Odry i Jeziora Dąbskiego do Zalewu Szczecińskiego, przy jednoczesnym występowaniu cofek sztormowych z Bałtyku.

## 4. Odsunięcie wałów na wschód od Świętej: Infrastruktura i wykorzystanie gruntów

Jak uniknąć negatywnych skutków przeniesienia obwałowań w zakresie rozliczeń, infrastruktury i użytkowania gruntów?

→ **Nowe, wyższe wały:**

- ~ jeden nowy wysoki, znacznie odsunięty wał na wschód od istniejącego: od zachodniej części Lubczyny, dalej na zachód od Modrzewia, na zachód od Kątów przez południe i zachód od Budzienia i na południowy zachód od Stepnicy. (podwyższenie z relokacją)
- ~ jeden nowy, wyższy wał pierścieniowy wokół Świętej i Kamienisk
- ~ jeden nowy, wyższy wał pierścieniowy wokół Bolesławic i Przerośli

Pozytywne przykłady wałów pierścieniowych: Pierścień wokół Chlewic - część projektu POPDOW 1A.1; pierścień wokół Kamp po niemieckiej stronie Zalewu Szczecińskiego - duże przemieszczenie wałów na byłych terenach rolniczych utworzyło > 6 000 ha dzikich terenów podmokłych bezpośrednio związanych z Zalewem Szczecińskim. - tworzenie przestrzeni zalewowych o wielu funkcjach ekologicznych

→ **Usunięcie starych, niskich obwałowań na terenach rolniczych:**

Ponad 2000 ha na tym obszarze stało się już obszarami dzikiej przyrody. W pozostałej części obszaru znajdują się łąki - największa część dochodów pochodzi z unijnych dotacji rolniczych - tutaj proponujemy dwie różne alternatywy:

- ~ płatności kompensacyjne, z wykorzystaniem dotacji unijnych, dla rolników, którzy dobrowolnie tworzą nowe dzikie obszary<sup>6</sup>
- ~ formy rolnictwa na terenach podmokłych (hodowla wypasowa: konie, bydło/ bawoły wodne lub konie huculskie lub koszenie mokradel jak w Bagnie Rozwarowskie) dla rolników, którzy chcą kontynuować rolnictwo.

→ **Droga łącząca Świętą z Modrzewiem:**

**Możliwość pierwsza:** Pozostawienie obecnej drogi, ponieważ jest wyniesiona wystarczająco nad otaczający teren w stosunku do typowych wezbrań powodziowych.

Podczas znacznej powodzi w Odrze i wysokich wlewów z Morza Bałtyckiego (sytuacja opisana wcześniej, w rozdziale 1-3) droga zostanie zalana, zwiększając przekrój Odry w celu zrzutu fali

---

<sup>6</sup> **Odszkodowania dla właścicieli / użytkowników gruntów za tworzenie dobrowolnie nowych obszarów dzikiej przyrody:**

Szacuje się, że 80–100% dochodów rolników właścicieli gruntów / użytkowników gruntów pochodzi z unijnych subsydiów rolnych. Jeśli właściciele ziemscy / użytkownicy gruntów są zainteresowani dobrowolnym wyznaczeniem swojego terenu na obszar dziki, proces ten można zaprojektować w ten sposób: Zainteresowani właściciele ziemscy / użytkownicy gruntów mogliby dobrowolnie zgodzić się na zobowiązanie się przez wpis w księdze wieczystej, aby nie używać ich ziemi, tak aby stała się dzikim obszarem. w zamian mogliby nadal otrzymywać unijne dotacje rolne (lub podobną wysokość rekompensaty) za swoje grunty każdego roku, nawet jeśli nie są już gruntami rolnymi. Wysokość unijnej dotacji rolnej (lub podobnej rekompensaty) powinna obejmować pełną wysokość dawnych dochodów rolniczych ale po 20 lub 30 latach płatność dotacji (lub podobna wypłata rekompensaty) zostaje wstrzymana. Dodatkowo otrzymywaliby rekompensatę w wysokości aktualnej rynkowej ceny zakupu ich ziemi zostając właścicielami ziemskimi. Jeśli chcą sprzedać swoją ziemię, następny właściciel gruntu jest również zobowiązany do pozostawienia ziemi jako dzicz, jak zapisano we wpisie w księdze wieczystej.

powodziowej Odry. Tak wysoka powódź jest jednak scenariuszem powodzi WWQ, o częstotliwości mniej niż 1 raz na 100 lat.

**Możliwość druga:** Budowa nowej, wyżej wyniesionej nad obszar drogi w formie estakady ponad terenem, która całkowicie uniezależni łączność oraz wpływ na przejście fali przez obszar.

**Uwaga!** Droga jest zbudowana na ponad 10 km torfowisk, więc nie powinna być budowana dla większego ruchu/obciążenia niż obecnie występujący! Zwiększanie obciążeń wymaga estakady na całej długości ponad 10 km, inaczej droga zatopi się w torfie, jak to miało miejsce w przypadku autostrady A 20 w Niemczech na Tribsees (przykład poniżej), przekraczającej tylko 1 km torfowiska!

Miejsce autostrady A20 w Tribsees: <https://goo.gl/maps/2PGXUeqN4x52>

Plan naprawy autostrady A 20 przez wzniesienie dużego mostu na całym torfowisku można zobaczyć tu: <https://vimeo.com/265510342>

Więcej informacji dostępnych jest tu:

<https://www.ndr.de/nachrichten/mecklenburg-vorpommern/Das-wird-die-neue-Fahrbahn-der-A20-bei-Tribsees,tribsees118.html>

Minister środowiska Till Backhaus (SPD) niedawno odrzucił spekulacje, że renaturalizacja rzeki Trebel mogła spowodować załamanie się nawierzchni.

(<https://www.ndr.de/nachrichten/mecklenburg-vorpommern/Umleitung-A-20-Jetzt-rollen-die-Bagger.a-autobahn2154.html>)

Zerwanie autostrady może się również łatwo zdarzyć na osuszonych torfowiskach: Nawet jeśli torf jest pozbawiony wody, dno może opadać: gleba pęka i ustępuje. Dzieje się tak na przykład, gdy spada poziom wód gruntowych. Drogi i domy zbudowane na torfie są zatem zwykle wspierane przez pale. ”

([www.welt.de/vermischtes/article173364769/A20-auf-Torf-gebaut-Loch-auf-Autobahn-20-schon-auf-95-Meter-angewachsen.html](https://www.welt.de/vermischtes/article173364769/A20-auf-Torf-gebaut-Loch-auf-Autobahn-20-schon-auf-95-Meter-angewachsen.html))

W Tribsees autostrada A 20 musi ‘pokonać’ tylko 800 m torfowisk, na Świętej planowana autostrada musiałaby przekroczyć ponad 10.000 m torfowisk.

#### Autobahn 20: Wenn eine Straße im Boden versinkt



<https://www.ndr.de/nachrichten/mecklenburg-vorpommern/Umleitung-A-20-Jetzt-rollen-die-Bagger,autobahn2154.html>

## 5. Przesunięcie wałów na wschód od Świętej: Korzyści odsunięcia obwałowań znacznej skali dla łagodzenia zmian klimatu, jakości wody oraz ochrony środowiska:

### → Torfowiska jako wzrost magazynowania węgla - łagodzenie zmian klimatu:

Duże części obszaru są obecnie przesuszane skutkując degradacją torfowisk i zagrażając także finalnie rolnictwu. Efektem jest znaczna emisja CO<sub>2</sub> przy równoczesnym spadku retencji naturalnej.

Przywrócenie zbliżonych do naturalnych procesów hydrologicznych na tym obszarze zamieniłoby źródło emisji CO<sub>2</sub> w istotny pochłaniacz tego gazu cieplarnianego, co skutkuje wtedy pozytywnie magazynowaniem coraz większej ilości węgla w rosnącym torfie.

### → Odtworzenie naturalnego filtra składników odżywczych jest równoznaczne również z poprawą jakości wody wzdłuż plaż Morza Bałtyckiego:

Przywrócenie naturalnej hydrologii ponownie aktywuje funkcję filtrowania przez duże obszary podmokłe i wpływa na naturalne przechowywanie składników odżywczych (N, P, ...) w roślinach i torfie

Skutkiem jest:

~ poprawa jakości wód Odry i Południowego Bałtyku

~ pozytywny wpływ także na turystykę plażową, czy rybołówstwo – redukcja ryzyka zakwitów sinic

### → Ochrona przyrody - poprawa bioróżnorodności obszarów podmokłych na dużą skalę:

Naturalne procesy hydrologiczne mogą być przywrócone kontynuując swój pozytywny wpływ na wiele rodzajów mokradel i siedlisk na dużym obszarze.

Duże i piękne tereny podmokłe zamieszkałe nawet przez losie (*Alces alces*) - unikalne w Europie Zachodniej - zostaną wskutek proponowanych działań przywrócone. Wniesie to pozytywny wpływ na atrakcyjność regionalną zarówno dla turystów, jak i mieszkańców naszego regionu.



## 6. Rekomendacje dla obszaru Międzyodrza

W celu:

~ ogólnej poprawy zrzutu wody przez obszar Międzyodrza

~ w szczególności dla poprawy retencji kry lodowej w rejonie Międzyodrza, aby uniknąć zatorów w Szczecinie (w przypadku, gdy Odra Wschodnia i Jezioro Dąbie są zatkane zatorami lodowymi, woda ze Wschodniej Odry może wydostać się przez Międzyodrze do Odry Zachodniej, podczas gdy roślinność naturalna funkcjonuje jako filtr, filtrując kry z wody).

### **sugerujemy:**

usunąć wszystkie stare resztki wałów w obrębie i wokół okolic Międzyodrza z listy konserwacji, dopuszczając ich stopniowy zanik dzięki erozji, poprawiając w ten sposób nie tylko zrzut wody, ale zwłaszcza zatrzymanie pokrywy lodowej w Międzyodrzu.

## 7. Rozwój regionalny Szczecina i jego dużych terenów podmokłych: Z Międzyodrza przez Świętą do Wolińskiego Parku Narodowego - Camargue Północy!

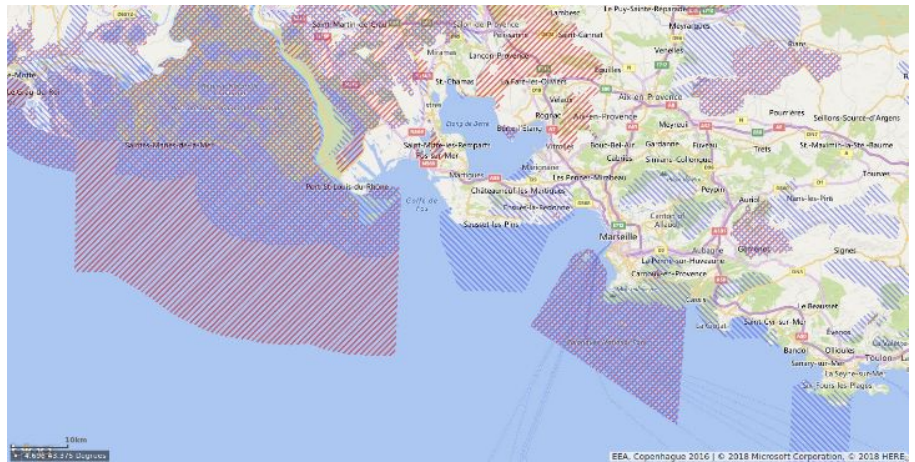
Potrzebna jest zmiana podejścia do przyrody: czy rzeczywiście dzikie obszary są przeszkodą dla ekonomii? Czyż dzikie obszary nie są naturalnym bogactwem i bezcenną bazą dla rozwoju regionalnego?

Przykłady krajów jak Norwegia, Szwecja, Kanada, Australia, Nowa Zelandia, Stany Zjednoczone, Szwajcaria dowodzą, że zarówno nowi mieszkańcy, jak i turyści wybierają połączenie:

- ~ Ekonomia - tego potrzebują
- ~ Ekologia: obszary dzikiej przyrody - to kochają!

### Przykład inteligentnego planu zagospodarowania – Marseille (France):

Camargue położone między dużym terenem podmokłym na zachodzie, nowym Parkiem Narodowym Calanques na Wschodzie i dalszymi dużymi obszarami Natura 2000 na północy znacząco podnosi międzynarodową atrakcyjność regionu Marsylii!



<http://natura2000.eea.europa.eu>

Można realizować rozwój regionu Międzyodrza tą samą drogą:

~ Ekonomia/gospodarka: mamy silną, dobrze rozwiniętą gospodarkę, wyczerpano zasoby rąk do pracy w obszarach zurbanizowanych. - nie ma uzasadnienia argumentacja o tworzeniu nowych miejsc pracy, wręcz odwrotnie, techniczna infrastruktura redukuje potencjał dla rozwoju turystyki

~ Ekologia: w regionie występują unikalne obszary i zasoby przyrodnicze w skali Europy. Ich zachowanie i rozwój wraz z przemyślaną turystyką to właściwy i korzystny dla społeczeństwa kierunek.

**Wprowadzanie w nich dużych inwestycji przyniesie efekt negatywny nie tylko na naszą ekologię regionalną, ale także na naszą gospodarkę regionalną.**

Idealne planowanie przestrzenne oznacza wyraźne oddzielenie obszarów gospodarczych od obszarów dzikiej przyrody - podnosi to atrakcyjność całego naszego regionu.

### Zrównoważony rozwój terenów podmokłych wokół Szczecina - z Międzyodrza przez tereny podmokłe Świętej do Wolińskiego Parku Narodowego:

- Małe inwestycje turystyczne: wzorowane na Biebrzy - niewielkie ścieżki do wież widokowych, turystyka kajakowa, canoe z przewodnikiem, wsparcie dla niewielkich przedsięwzięć agroturystycznych w okolicy, jako kontrolowany rozwój zaplecza noclegowego
- **Ograniczenie dla dużych inwestycji zagrażających zachowaniu dobrego stanu środowiska i krajobrazu w obecnym stanie – głównej atrakcji regionu.**

Sąsiedztwo dużych obszarów dzikiej przyrody obok rozwiniętych obszarów tak dużych miast jak Szczecin czy jest doskonałą przesłanką dla takiego kierunku rozwoju regionu.

# Świąteczko na Międzyodrze. Minister wpłynie na decyzję?

Fot. Dost./UMiG

**Burmistrz Gryfina spotkał się z ministrem gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej w sprawie inwestycji na Międzyodrze. Co na to Marek Gróbarczyk? Czy Wody Polskie przywrócą rewitalizację naszej peretki do wielkiego projektu finansowanego przez Bank Światowy?**

Na rewitalizację Międzyodrza przeznaczone miały być wielkie pieniądze, początkowo mówiono o 100 mln zł, a później pomniejszoną tę kwotę do 50 mln zł. Prace rozpocząć miały się w tym roku, a zakończyć najpóźniej w 2021 r. Inwestycja przy Gryfinie byłaby tylko niewielką częścią wielkiego projektu związanego z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym na całej Odrze i Wiśle (łączna wartość 1,2 miliarda euro). Niestety, kilka miesięcy temu gruchnęła wiadomość o tym, że Wody Polskie, czyli inwestor odpowiedzialny za wspomniany projekt, całkowicie wycofał z niego Międzyodrza! Okazało się, że w wyniku szczegółowych badań i analiz, oszacowano, że przyjąć ono może 140 mln m<sup>3</sup> wody.

- W Warszawie uznano, że to niewiele, bo ograniczy średniej wielkości falę powodziową jedynie o 10%. Międzyodrza wyrzucono w ostatniej chwili, na ostatniej prostej - mówi anonimowo osoba zaangażowana w projekt z Wód Polskich, dodając, że bonusem miała być również inwestycja w turystykę, czyli szlaki piesze.

W Gryfinie zapanowała konsternacja. Wędkarze i miłośnicy Międzyodrza powołali grupę, która rozpoczęła walkę o przywrócenie tego obszaru do projektu. Pod koniec maja zorganizowano w tej sprawie spotkanie w UMiG, na którym burmistrz Sawaryn zadeklarował lobbing u posłów w tej sprawie. W minionym tygodniu poinformował nas, że spotkał się z Markiem Gróbarczykiem, ministrem gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej.

Jak przekazał nam Mieczysław Sawaryn, minister wyraził zainteresowanie problemem oraz poprosił pracowników o przedstawienie pełnej dokumentacji sprawy w celu dokładnego przeanalizowania zagadnienia i wypracowania stanowiska. Burmistrz twierdzi, iż minister Marek Gróbarczyk docenia wagę Międzyodrza dla systemu wodnego, ale także ekosystemu przyrodniczego, który powinien służyć także turystyce. Minister przyjął zaproszenie na dożynki archidiecezjalne w Gryfinie (31.08), możliwe, że pojawi się u nas również we wrześniu, aby uczestniczyć w spotkaniach ze stroną społeczną walczącą o przyszłość Międzyodrza. Należy się śpieszyć, bo zgodnie z zapisami w projekcie - prace powinny zakończyć się do 2021 r.

Kamil Miller

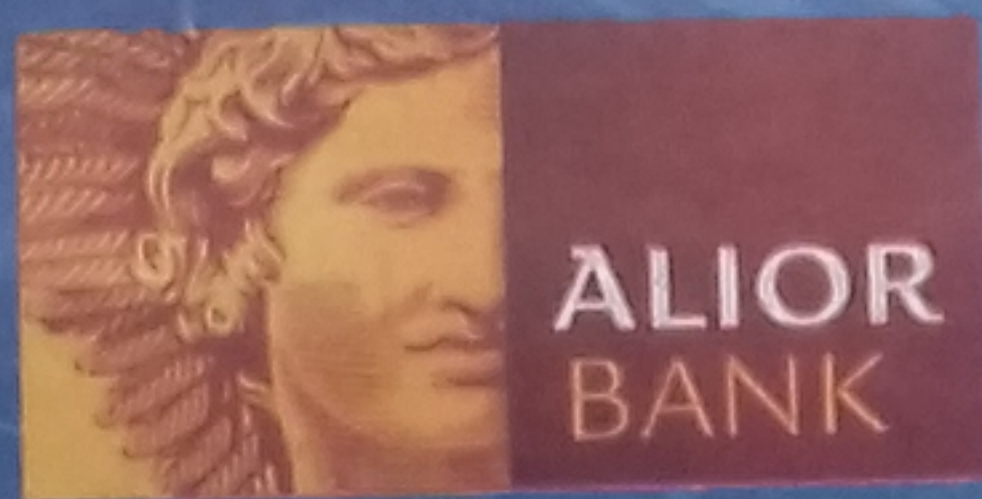
## MOWI MIECZYŚLAW SAWARYN, BURMISTRZ GRYFINA

Miesiąc temu umówiłem się z panem Tadeuszem Szpunarem i innymi ludźmi wody, że będziemy sprawę rewitalizacji Międzyodrza przenosić na szczebel wyższy niż Wody Polskie w Szczecinie. Poprosiłem więc pana posła Sztafabawę o zorganizowanie spotkania z ministrem Markiem Gróbarczykiem. Odbyło się ono 23 lipca w ministerstwie. Minister wydał dyspozycję dyrektorowi w podległym mu departamencie, aby dostarczyć mu wszystkie związane z tym tematem dokumenty. Liczę na pozytywny odzew. Na razie pan minister wyraził przekonanie, że projekt powinien odnieść się do problemu Międzyodrza. Skoro będzie wykonane pogłębienie szlaku żeglownego na Odrze, to również trasy wodne, które znajdują się na Międzyodrze, powinny być pogłębione. Minister zastrzegł konieczność dokładnego zbadania sprawy. Bez wątplenia obszar Międzyodrza powinien podlegać cyklicznym pracom melioracyjnym. Jeśli rząd doprowadzi do oczyszczenia szlaków wodnych na Międzyodrze, to później powinny być one stale doinwestowywane, tak jak było np. w latach 70. Trzeba też sobie odpowiedzieć na pytanie: czemu ma służyć Międzyodrza? Na pewno ochronie środowiska, ale również gospodarce turystycznej, rekreacji czy ochronie przeciwpowodziowej. Elementów jest wiele. Potrzebna jest poważna dyskusja. Cieszy mnie, że Marek Gróbarczyk przyjął zaproszenie na dożynki archidiecezjalne, a Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej będzie jednym z wystawców, który w ramach programu operacyjnego „Po Ryby 2014-2020” przygotowuje wyjątkowo atrakcyjny program. Będzie to czas, w którym na pewno będziemy mogli przedstawić panu ministrowi Markowi Gróbarczykowi nasze pytania. • Not: km



▲ Mieczysław Sawaryn z ministrem Markiem Gróbarczykiem

REKLAMA

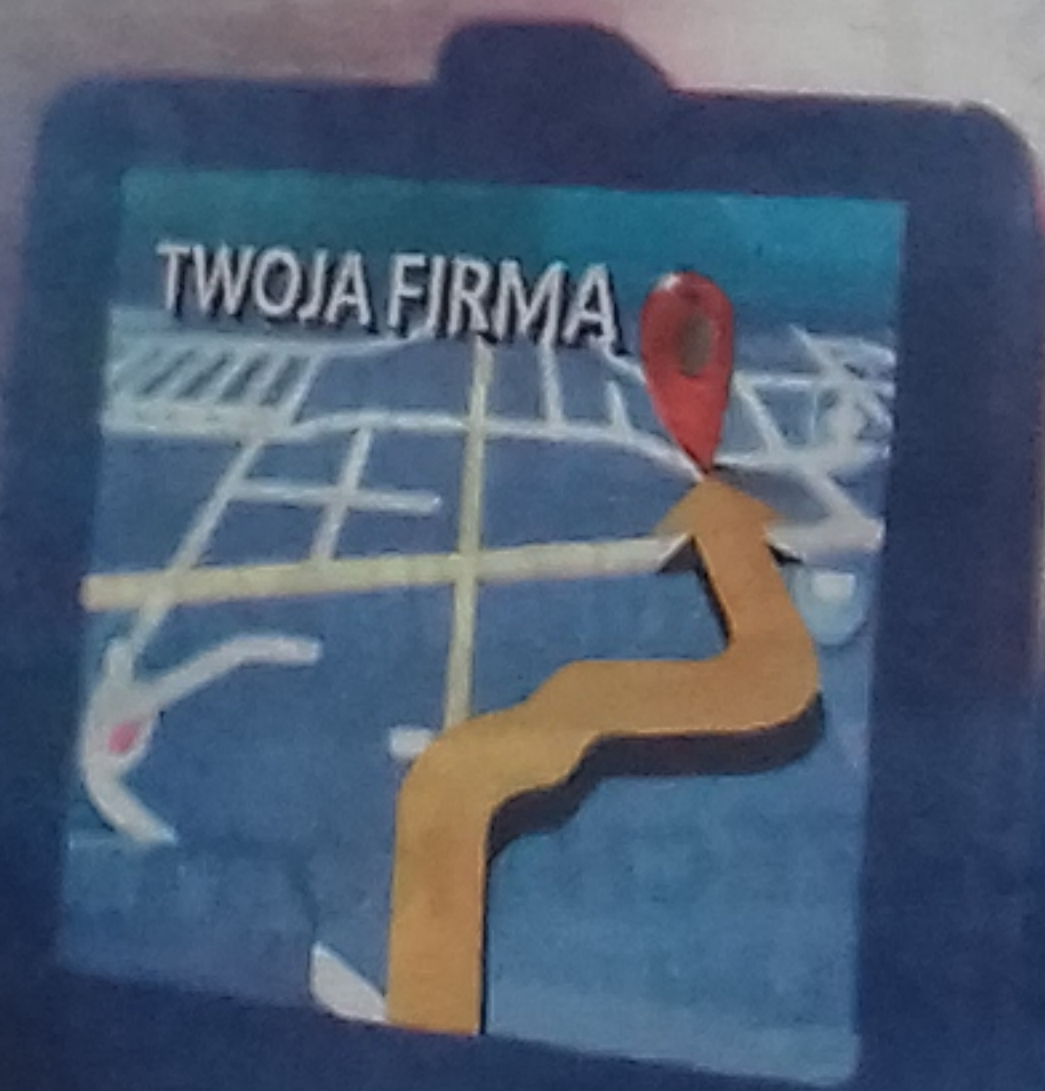


WYŻSZA KULTURA. BANK NOWOŚCI.

BANK PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

### KREDYT FIRMOWY Z DOJAZDEM NA ŻYCZENIE

DO 600 000 ZŁOTYCH,  
DECYZJA KREDYTOWA  
W 30 MINUT



Zapraszamy:

Gryfino  
ul. 1 Maja 22A/1  
☎ 91 831 47 11

Pełna informacja o Pakiecie kredytowym dla mikrofirm, opłatach i prowizjach dostępna w placówkach banku i na [www.aliorbank.pl](http://www.aliorbank.pl). Bank uzależnia decyzję o przyznaniu kredytu od zdolności kredytowej firmy. Informacja handlowa według stanu na 1.03.2019 r.